

(สำเนา)

เลขที่รับ ๓๗/๒๕๕๓ วันที่ ๒๕ ก.พ. ๒๕๕๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนคู่มือทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น

ข้าพเจ้าและคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมาเพื่อโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พีระเดช ศิริวันสานนท์ ผู้เสนอ

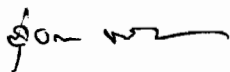
(นายพีระเดช ศิริวันสานนท์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(ลงชื่อ) อุดร จินตะเวช	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พัชรี โภธสุธน	ผู้เสนอ
(นางอุดร จินตะเวช)		(นางสาวพัชรี โภธสุธน)	
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	
(ลงชื่อ) เจริญ เที่ยงธรรม	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อารยะ ชุมดวง	ผู้เสนอ
(นายเจริญ เที่ยงธรรม)		(นายอารยะ ชุมดวง)	
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	
(ลงชื่อ) นิอริส เจตภาวิวัฒน์	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ภคิน ปริศนานันท์กุล	ผู้เสนอ
(นายนิอริส เจตภาวิวัฒน์)		(นายภคิน ปริศนานันท์กุล)	
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	

(ลงชื่อ) ศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) นพดล มาตรศรี ผู้เสนอ
(นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์)	(นายนพดล มาตรศรี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา
(ลงชื่อ) ชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เขวงศักดิ์ เร่งไพบูลย์วงษ์ ผู้เสนอ
(นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ)	(นายเขวงศักดิ์ เร่งไพบูลย์วงษ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา
(ลงชื่อ) อุดลย์ เหลืองบริบูรณ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วัชระ ยาวอหะซัน ผู้เสนอ
(นายอุดลย์ เหลืองบริบูรณ์)	(นายวัชระ ยาวอหะซัน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา
(ลงชื่อ) กรรณิการ์ เจริญพันธ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ภราดร ปริศนานันท์กุล ผู้เสนอ
(นางกรรณิการ์ เจริญพันธ์)	(นายภราดร ปริศนานันท์กุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา
(ลงชื่อ) มัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชาดา ไทยเศรษฐ์ ผู้เสนอ
(นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช)	(นายชาดา ไทยเศรษฐ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา
(ลงชื่อ) วุฒิชัย กิตติธเนศวร ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ณัฏพล ตันเจริญ ผู้เสนอ
(นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร)	(นายณัฏพล ตันเจริญ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อแผ่นดิน
(ลงชื่อ) มารุต บุญมี ผู้เสนอ	
(นายมารุต บุญมี)	
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

วันนา พิมพ์

ทวน

ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
ของทางราชการ
พ.ศ. ....

หลักการ
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ใช้ประโยชน์ของทางราชการ

เหตุผล
เนื่องจากในปัจจุบันนี้ได้มีกฎหมายกำหนดเขตสงวนหวงห้ามที่ดินตามวัตถุประสงค์ของทางราชการทับที่ที่ราษฎรได้จับจองและครอบครองอยู่แล้ว หรือเมื่อได้ประกาศกำหนดเขตสงวนหวงห้ามไว้แล้ว แต่ทางราชการมิได้ทำประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการประกาศสงวนหวงห้ามไว้จนราษฎรเข้าครอบครองใช้สอยในที่ดินนั้นเป็นเวลานาน จนกลายเป็นที่ชุมชน หรือเป็นที่อยู่อาศัยที่ทำกิน จึงสมควรให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินของทางราชการที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว เพื่อให้โอกาสแก่ผู้เข้าถือครองที่ดินได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นอย่างถูกต้องตามกฎหมายอันเป็นการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และเป็นหลักประกันในการดำรงชีพของราษฎร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
ของทางราชการ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“การสงวนหวงห้าม” หมายความว่า การหวงห้ามหรือสงวนที่ดินไว้ตามกฎหมายเกี่ยวกับการสงวนหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือที่ดินประเภทใดประเภทหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า รวมถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้วย

มาตรา ๔ ในกรณีที่มีรัฐได้มีการประกาศสงวนหวงห้ามที่ดินไว้เพื่อประโยชน์ทางราชการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน การประกาศสงวนหวงห้ามที่ดินนั้น แต่ปรากฏว่ามีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) ไม่ได้มีการใช้ที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนตามวัตถุประสงค์

(๒) เป็นการประกาศสงวนหวงห้ามที่ดินทับพื้นที่ที่ราษฎรได้ครอบครองอยู่ก่อนวันที่ประกาศ

ถ้าปรากฏว่าที่ดินที่ทางราชการประกาศสงวนหวงห้ามนั้นได้แปรสภาพเป็นชุมชน หรือเป็นที่อยู่อาศัยจนไม่อาจพิสูจน์ได้ว่า ที่ดินดังกล่าว นั้น ทางราชการยังจะสงวนหวงห้ามไว้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามวัตถุประสงค์ต่อไป และมีใ้กรณีแบ่งการปกครองของทางราชการ ให้ถือว่าที่ดินดังกล่าวอาจถูกยกเลิก การสงวนหวงห้าม

มาตรา ๕ ผู้ครอบครองที่ดินที่ทางราชการสงวนหวงห้ามไว้ อาจยื่นคำร้องขอให้ดำเนินการยกเลิกการสงวนหวงห้ามต่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ ในคำร้องนั้นอย่างน้อยต้องมีข้อความและมีข้อมูลเอกสารประกอบดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ที่อยู่ อาชีพ และบุคคลในครอบครัวของตน

(๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๓) แผนผังแสดงที่ตั้งที่ดินและบริเวณที่ดินถือครองโดยสังเขป

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดรับคำร้องแล้ว ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง และสภาพของที่ดินนั้นว่าทางราชการยังใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีการเข้าถือครองจนกลายเป็นสภาพเป็นชุมชน หรือเป็นที่อยู่อาศัย และประกอบอาชีพหรือไม่ หรือมีการถือครองก่อนที่ทางราชการจะประกาศเป็นเขตสงวนหวงห้ามไว้หรือไม่

คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนของส่วนราชการที่สงวนหวงห้ามที่ดินหนึ่งคน ผู้แทนกรมที่ดินหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน ผู้แทนกรมธนารักษ์หนึ่งคน ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่หนึ่งคน ผู้แทนของชุมชนที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่จำนวน ๕ คน เป็นกรรมการ ให้ที่ประชุมคัดเลือกกรรมการทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาให้เสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หากมีความจำเป็นให้ขยายเวลาการพิจารณาได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน โดยระบุถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาและขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดทุกครั้ง

มาตรา ๗ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ดินที่มีการสงวนหวงห้ามไว้ นั้น ได้เปลี่ยนสภาพเป็นชุมชน หรือเป็นที่ดินทำกินหรือที่อยู่อาศัยแล้ว ให้ทำความเข้าใจพร้อมทั้งรายละเอียดและแผนผังโดยสังเขปเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศยกเลิกหรือไม่ยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนต่อไป

การประกาศยกเลิกหรือไม่ยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงผลของการยกเลิกหรือไม่ยกเลิกไว้อย่างชัดเจน และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่แจ้งให้ผู้ร้องทราบภายใน ๗ วัน

เมื่อได้มีการประกาศยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้ที่ดินดังกล่าวพ้นจากการเป็นที่สงวนหวงห้ามตามกฎหมาย ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้มาตามประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๘ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาแล้ว เห็นว่าที่ดินที่มีการสงวนหวงห้ามไว้มิใช่กรณีตามมาตรา ๔ ก็ให้ทำความเข้าใจพร้อมทั้งพยานหลักฐานข้อเท็จจริงเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และเสนอต่อนายกรัฐมนตรีสั่งการยกเลิกการร้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ร้องเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการ ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและที่ดินนั้นเป็นกรณีตามมาตรา ๔ มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อให้คณะกรรมการได้พิจารณายกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนต่อไป

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้ร้องเห็นว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็ไม่ตัดสิทธิผู้ร้องที่จะใช้สิทธิทางศาล

มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....
.....

**บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดิน
ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ**

พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคชาติไทยพัฒนาได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ได้มีกฎหมายกำหนดเขตสงวนหวงห้ามที่ดินตามวัตถุประสงค์ของทางราชการทับที่ที่ราษฎรได้จับจองและครอบครองอยู่แล้ว หรือเมื่อได้ประกาศกำหนดเขตสงวนหวงห้ามไว้แล้ว แต่ทางราชการมิได้ทำประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการประกาศสงวนหวงห้ามไว้จนราษฎรเข้าครอบครองใช้สอยในที่ดินนั้นเป็นเวลานาน จนกลายเป็นที่ชุมชน หรือเป็นที่อยู่อาศัยที่ทำกินจึงสมควรมีกฎหมายกำหนดวิธีการยกเลิกการสงวนหวงห้ามที่ดินของทางราชการที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว เพื่อให้โอกาสแก่ผู้เข้าถือครองที่ดินได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นอย่างถูกต้องตามกฎหมายอันเป็นการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และเป็นหลักประกันในการดำรงชีพของราษฎร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

- ๒.๑ เพื่อให้การครอบครองที่ดินของราษฎรชอบด้วยกฎหมายหากที่ดินมีลักษณะตามมาตรา ๔ คือ
- ก.ที่ดินนั้นไม่มีการใช้ประโยชน์ในทางราชการ
  - ข.ที่ดินที่ประกาศหวงห้ามของทางราชการ ราษฎรครอบครองอยู่ก่อนที่จะมีการประกาศ

๒.๒ ให้มีคณะกรรมการเฉพาะกิจที่ไม่ใช่คณะกรรมการระดับนโยบาย ดำเนินการพิจารณาเมื่อราษฎรร้องขอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งบุคคลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๕

๒.๓ การพิจารณาคำร้องของราษฎรให้เป็นไปตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ มีความกระชับและรวดเร็วไม่ซับซ้อน การวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด แต่ราษฎรผู้ร้องขอมีสิทธิอุทธรณ์ความเห็นของคณะกรรมการต่อนายกรัฐมนตรีได้ ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิราษฎรที่จะใช้สิทธิทางศาล

- ๒.๔ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
-